

5. Regulamin wyborczy powinien określać kadencję rady robotniczej oraz możliwość i sposób odwoływania całej rady lub poszczególnych jej członków przed upływem kadencji.

Art. 8. 1. Rada robotnicza wybiera ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę.

2. Przewodniczącym ani jego zastępcą nie może być dyrektor przedsiębiorstwa ani zastępca dyrektora.

3. Statut rady robotniczej może przewidywać powołanie przez radę robotniczą jej prezydium i przekazanie mu części uprawnień rady.

4. W skład prezydium wchodzi z urzędu dyrektor przedsiębiorstwa.

Art. 9. 1. Rada robotnicza i jej prezydium podejmują uchwały wyłącznie na posiedzeniach.

2. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów i są ważne, jeżeli w posiedzeniu uczestniczyła co najmniej połowa członków.

3. Członkowie rady robotniczej poza posiedzeniami rady mają w przedsiębiorstwie uprawnienia wynikające wyłącznie z ich stanowiska służbowego.

4. Dyrektor przedsiębiorstwa ma obowiązek przygotowania i przedkładania materiałów i sprawozdań potrzebnych dla pracy rady robotniczej.

Art. 10. Każdy pracownik przedsiębiorstwa ma prawo być obecnym na posiedzeniu rady robotniczej.

Art. 11. 1. Sprawowanie mandatu członka rady robotniczej nie zwalnia pracownika od pełnienia obowiązków wynikających ze stosunku pracy w przedsiębiorstwie.

2. Praca w radzie robotniczej ma charakter społeczny; członek rady robotniczej ma prawo jednak do zwrotu utraconego zarobku w przedsiębiorstwie, jeśli strata ta wynika z tytułu pełnienia obowiązków członka rady robotniczej.

Art. 12. 1. Stosunek pracy z członkiem rady robotniczej w czasie trwania jego mandatu nie może być rozwiązany bez zgody rady robotniczej.

2. Przeniesienie członka rady robotniczej do innej pracy może nastąpić tylko na podstawie uchwały rady robotniczej.

Art. 13. 1. Dyrektora przedsiębiorstwa i jego zastępców powołuje i odwołuje właściwy organ państwowy po uzgodnieniu z radą robotniczą.

2. Rada robotnicza ma prawo występowania z wnioskiem w sprawie powoływania i odwoływania dyrektora oraz jego zastępców.

Art. 14. 1. Dyrektor przedsiębiorstwa kieruje działalnością przedsiębiorstwa i ponosi za nią odpowiedzialność prawną, a także odpowiada przed radą robotniczą i przed jednostką nadrzędną.

2. Do zakresu działania dyrektora należy w szczególności:

- 1) organizowanie procesu produkcyjnego;
- 2) wydawanie zarządzeń i poleceń związanych z działalnością przedsiębiorstwa zgodnie z planem, uchwałami rady robotniczej oraz zarządzeniami jednostki nadrzędnej;
- 3) zastępowanie przedsiębiorstwa na zewnątrz i składanie w jego imieniu oświadczeń z zachowaniem obowiązujących w tym względzie przepisów prawnych;
- 4) decydowanie w sprawach personalnych przedsiębiorstwa.

3. Dyrektor jest w stosunkach pracy przełożonym pracownikom przedsiębiorstwa.

Art. 15. 1. Dyrektor przedsiębiorstwa ma obowiązek wstrzymać wykonanie uchwały podjętej przez radę robotniczą, jeżeli jest sprzeczna z przepisami prawa lub obowiązującym planem; obowiązany jest jednak niezwłocznie zawiadomić o tym radę robotniczą i właściwą jednostkę nadrzędną, która podejmuje decyzję.

2. Od decyzji jednostki nadrzędnej służy radzie robotniczej i dyrektorowi przedsiębiorstwa prawo odwołania się do ministra (kierownika centralnego urzędu), a w odniesieniu do przedsiębiorstwa terenowego do prezydium właściwej rady narodowej.

Art. 16. W przypadkach nagłych dyrektor przedsiębiorstwa może podejmować decyzje niezbędne dla prawidłowej pracy przedsiębiorstwa, a należące do zakresu działania rady robotniczej — bez jej uchwały, obowiązany jest jednak przedstawić decyzję na najbliższym posiedzeniu rady robotniczej do zatwierdzenia.

Art. 17. W przedsiębiorstwach, w których powołane są rady robotnicze, nie obowiązuje przepis art. 14 ust. 1 i 4 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 49, poz. 439).

Art. 18. Statut rady robotniczej uchwała załoga przedsiębiorstwa.

Art. 19. Przepisy niniejszej ustawy dotyczące przedsiębiorstw stosuje się odpowiednio do państwowych gospodarstw rolnych.

Art. 20. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozciągnąć stosowanie przepisów niniejszej ustawy na przedsiębiorstwa państwowe nie wymienione w art. 1.

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: St. Skrzyszewski

239

U S T A W A

z dnia 19 listopada 1956 r.

o uregulowaniu zaległych roszczeń dodatkowych ze stosunku pracy.

W celu zapewnienia warunków dla wszechstronnego rozpatrzenia zaległych dodatkowych roszczeń pracowniczych i załatwienia tych roszczeń przy uwzględnieniu obecnej sytuacji gospodarczej kraju oraz dla ujednolicenia postępowania przy ich regulowaniu stanowi się, co następuje:

Art. 1. 1. Przez zaległe roszczenia dodatkowe rozumie się wszelkie należności pieniężne i w naturze przysługujące ze stosunku pracy obok wynagrodzenia zasadniczego (podstawowego) pracownikom uspołecznionych zakładów pracy za okres od dnia 1 lipca 1953 r. do dnia wejścia w życie usta-

wy. W szczególności dodatkowymi roszczeniami są należności za pracę w godzinach nadliczbowych lub w dniach wolnych od pracy, należności z tytułu premii, dodatków funkcyjnych, lokalnych i innych, równowartości pieniężne za deputaty.

2. Do roszczeń wymienionych w ust. 1 nie ma zastosowania art. 473 kodeksu zobowiązań.

Art. 2. 1. Pracownik powinien zgłosić w zakładzie pracy roszczenia dodatkowe ze wskazaniem sumy i podstawy w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Właściwa dla zakładu pracy organizacja związku zawodowego może dokonać zbiorowego zgłoszenia dodatkowych roszczeń pracowniczych.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zgłaszania roszczeń pracowników, z którymi stosunek pracy został rozwiązany.

Art. 3. Dochodzeniu roszczenia w trybie niniejszej ustawy nie stoi na przeszkodzie prawomocne orzeczenie sądu lub komisji rozjemczej zapadłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy, oddalające w całości lub w części roszczenia pracownika.

Art. 4. W okresie od dnia 1 lipca 1956 r. do dnia otrzymania przez pracownika pisemnego zawiadomienia od zakładu pracy o odmowie uregulowania całości lub części zgłoszonych zaległych roszczeń dodatkowych dla roszczeń tych nie rozpoczyna się bieg przedawnienia i terminów zawitych, a rozpoczęty zawiesza się.

Art. 5. 1. Jeżeli zasada prawna dodatkowego roszczenia pracowniczego budzi wątpliwości wymagające rozstrzygnięcia, Prezes Rady Ministrów przedstawi sporne zagadnienie prawne Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego w celu rozpoznania wątpliwego zagadnienia w trybie art. 24 prawa o ustroju sądów powszechnych.

2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego może przedstawić wątpliwe zagadnienia (ust. 1) składowi siedmiu sędziów Sądu Najwyższego.

Art. 6. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia tryb postępowania przy rozpatrywaniu i zaspokajaniu przez zakłady pracy zaległych pracowniczych roszczeń dodatkowych, w szczególności:

- 1) jakie rodzaje spośród dotychczas zgłaszanych zaległych roszczeń dodatkowych są uzasadnione ze względu na nie budzącą wątpliwości podstawę prawną,
- 2) szczegółowy sposób spłacania zaległych roszczeń dodatkowych przysługujących pracownikom.

Art. 7. 1. Należności do 300 zł będą wypłacane przez zakłady pracy jednorazowo po ustaleniu ich zasadności.

2. Należności przekraczające 300 zł będą spłacane ratalnie nie więcej niż w 15 ratach płatnych co 2 miesiące.

3. Przepisy ust. 1 i 2 mają zastosowanie także w stosunku do należności zasądzonych przez sąd lub komisje rozjemcze.

4. Przepisy ust. 2 i 3 nie odnoszą się do spłaty należności za okres od 1 lipca 1956 r.

Art. 8. Z dniem wejścia w życie ustawy zawiesza się na okres czterech miesięcy postępowanie w sądzie lub komisji rozjemczej w sprawach dotyczących zaległych roszczeń dodatkowych.

Art. 9. Pracownik nie zgadzający się z uregulowaniem jego roszczeń w trybie przewidzianym w art. 6 może dochodzić swego roszczenia według zasad ogólnych przed komisją rozjemczą lub sądem. Przyznając roszczenia sąd i komisja rozjemcza są związane sposobem spłaty ustalonym na podstawie art. 7.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: St. Skrzyszewski

240

U S T A W A

z dnia 19 listopada 1956 r.

o funduszu zakładowym na rok 1957.

Art. 1. Celem stworzenia bodźców materialnego zainteresowania załóg w osiągnięciu dodatnich wyników ekonomicznych przez przedsiębiorstwa tworzy się w nich fundusz zakładowy.

Art. 2. 1. Na fundusz zakładowy przeznaczają się część zysku osiągniętego przez przedsiębiorstwo.

2. Na fundusz zakładowy mogą być przeznaczone również inne środki.

Art. 3. Rada Ministrów po zasięgnięciu opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych określi do dnia 31 stycznia 1957 r. w drodze rozporządzenia kategorie przedsiębiorstw, w których fundusz zakładowy będzie stworzony, jak również zasady tworzenia funduszu zakładowego.

Art. 4. 1. Środki funduszu zakładowego mogą być przeznaczone:

- 1) na nagrody i świadczenia dla pracowników oraz na inne cele, związane z ich potrzebami;
- 2) na budownictwo mieszkaniowe dla pracowników oraz remonty mieszkań przez nich zajmowanych.

2. Podział środków funduszu zakładowego na powyższe cele należy do uprawnień przedsiębiorstwa.

Art. 5. Rada Ministrów na wniosek ministra uzgodniony z zarządem właściwego związku zawodowego określi dla przedsiębiorstw podległych poszczególnym resortom w drodze rozporządzenia górną granicę odpisów na fundusz zakładowy w części przeznaczonej na cele przewidziane w art. 4 ust. 1 pkt 1; wysokość tych odpisów nie może przekraczać 8,5% funduszu płac przedsiębiorstwa.